

Asia: VN/4682/2023

Suomen kansalaiseen rinnastettavat henkilöt valtion tukemien vuokra- ja asumisoikeusasuntojen asukasvalinnassa

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Sininauhasäätiön lausunto hallituksen lakimuutosesityksestä Suomen kansalaiseen rinnastettavista henkilöistä valtion tukemien vuokra- ja asumisoikeusasuntojen asukasvalinnassa.

Näemme myönteisenä sen, että esityksen mukaisesti vuoden oleskeluluvan rajoite poistuisi ARA-asuntojen asukasvalinnan kriteereistä. Tämä lisäisi yhdenvertaisuutta eri pituisilla oleskeluluvilla Suomessa oleskelevien osalta ja voisi helpottaa epätyypillisissä oleskelulupatilanteissa olevien mahdollisuuksia asumisen järjestämiseen itsenäisesti.

Lakimuutoksen jälkeen olisi näkemyksemme mukaan vielä huomioitava kuinka ne, joilla ei ole kuntapaikkaa käytännössä rahoittavat asumisen mahdollisesti saadessaan ARA-asunnon. Tämänhetkisessä esityksessä jää epäselväksi, kuinka asuminen suhteutuu Kelan myöntämiin etuuksiin tai vastaanottotoiminnan piirissä olevien ihmisten asumisen järjestämiseen. Ihmisten elämäntilanteet ovat muuttuvaisia ja eteen voi tulla esimerkiksi työttömyyttä tai sairastumista. Mikäli siirryy vastaanottomajoituksesta itsenäiseen asumiseen, mutta ei ole hakenut tai ei ole vielä oikeutettu kuntapaikkaan, voi elämäntilanteen muutoksesta aiheutua esimerkiksi velkaantumista.

Asunnon hakemiseen ja asumisen järjestämiseen liittyviin asioihin tulisi olla riittävästi neuvontaa saatavilla, jotta erilaisissa oleskelulupatilanteissa olevat henkilöt voivat tehdä tiedolle pohjaavia päätöksiä asumisensa osalta. Asumisneuvonnan tarpeen voi ennakoida lisääntyvän ja tähän tulisi kiinnittää huomiota. Neuvonnan tulisi olla etukäteistä, eikä se saisi olla sidottua ARA-asumiseen.

Tämän lisäksi olisi hyvä kiinnittää huomiota siihen, että yhdenvertaisuus toteutuu asukasvalinnassa, eikä kansalaisuudella ole vaikutusta käytännön tason asukasvalintaan.

Kannatamme myös sen tutkimista, kuinka ARA-asuntojen käyttöönottoa käyttötarkoituksen muutos-ilmoituksella tai muilla keinoin voitaisiin hyödyntää myös muunlaisissa tilanteissa, kuin Ukrainasta saapuvien tilapäistä suojelua saavien kohdalla. Esimerkiksi jos syntyy tilanne, jossa suuri joukko turvapaikanhakijoita saapuu Suomeen yhdellä kertaa. Mahdollisuutta ARA-asunnon hakemiseen olisi hyödyllistä tutkia myös Suomessa pitkään asuneiden turvapaikanhakijoiden kohdalla.

Myllylä Anna-Leena

Sininauhassäätiö sr - Lisätietoja antaa Anna-Leena Myllylä